

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державного комітету
статистики України
20.12.2011 № 355

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗІ СТАТИСТИКИ ДОЗВОЛІВ
НА БУДІВНИЦТВО**

Київ – 2011

Анотація

Методологічні положення щодо організації державного статистичного спостереження зі статистики дозволів на будівництво (далі – Методологічні положення) містять основні поняття й терміни зі статистики дозволів на будівництво, перелік статистичних показників, а також визначають порядок організації та методологію проведення державного статистичного спостереження у зазначеній галузі статистики.

Методологічні положення підготували фахівці департаменту статистики виробництва:

Собко М.М. – заступник директора,

Гірса М.А. – заступник начальника відділу статистики продукції будівництва.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держкомстату (протокол від 13.12.2011 № 16).

ЗМІСТ

	<i>стор.</i>
Передмова	4
I. Загальні положення.....	5
II. Основні визначення та терміни.....	6
III. Організація та проведення державного статистичного спостереження.....	8
3.1. Основні характеристики державного статистичного спостереження зі статистики дозволів на будівництво.....	8
3.2. Інструментарій, організація та проведення державного статистичного спостереження.....	9
3.3. Основні показники державного статистичного спостереження зі статистики дозволів на будівництво.....	11
3.4. Поширення даних державного статистичного спостереження зі статистики дозволів на будівництво.....	12
Додаток	
Основні показники вихідної інформації зі статистики дозволів на будівництво.....	14
Література.....	17

ПЕРЕДМОВА

Методологічні положення визначають порядок організації та методологію проведення державного статистичного спостереження щодо отриманих дозволів на виконання будівельних робіт і їх реалізацію. Спостереження відстежує процес будівництва об'єкта від початку будівництва до введення його в експлуатацію та здійснюється за формами № 1-буд "Інформація про одержання дозволу на виконання будівельних робіт" та № 2-буд "Звіт про реалізацію дозволу на виконання будівельних робіт".

Методологічні положення складаються з передмови, загальних положень, трьох розділів, додатків і переліку використаної літератури. Містять опис термінів і визначень, основних характеристик державного статистичного спостереження, основних показників і поширення інформації зі статистики дозволів.

Методологічні положення призначені для використання фахівцями органів державної статистики та іншими зацікавленими користувачами статистичної інформації.

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методологічні положення зі статистики дозволів на будівництво ґрунтуються на положеннях Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Закону України "Про державну статистику" та інших законодавчих і нормативно-правових актів, прийнятих в Україні в галузі будівництва:

- Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності";
- постанови Кабінету Міністрів України "Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів";
- постанови Кабінету Міністрів України "Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт";
- постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку віднесення об'єктів будівництва до IV та V категорій складності";
- наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства "Про затвердження Порядку прийняття в експлуатацію індивідуальних (садибних) житлових будинків, садових, дачних будинків, господарських (присадибних) будівель і споруд, прибудов до них, громадських будинків I та II категорій складності, які збудовані без дозволу на виконання будівельних робіт, і проведення технічного обстеження їх будівельних конструкцій та інженерних мереж";
- Державних будівельних норм України (ДБН) тощо.

Групи будівель та інженерних споруд, що використовуються для розробки й аналізу даних державного статистичного спостереження зі статистики дозволів на будівництво, наводяться відповідно до Державного класифікатора будівель та споруд (ДК 018–2000), який гармонізовано із Класифікацією типів споруд Євростату (СС), на основі якої здійснюється розробка показників, наведених у постанові Ради (ЄС) № 1165/98.

Будівлі, інженерні споруди та їх потужності (за одиницями виміру) наводяться відповідно до Номенклатури продукції будівництва, яка розроблена на основі Державного класифікатора будівель та споруд.

Показники державного статистичного спостереження приведено у відповідність із міжнародними вимогами зі статистики дозволів на будівництво, а саме постанови Ради (ЄС) № 1165/98 від 19.05.1998 про короткотермінову статистику зі змінами, внесеними постановою (ЄС) № 1158/2005 Європейського парламенту і Ради.

II. ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ТЕРМІНИ

Будівлі – це споруди, що складаються з несучих і огорожувальних або сполучених (несучо-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для проживання або перебування людей, тварин, рослин, а також предметів. За призначенням будівлі розподіляються на два види – житлові й нежитлові.

Будівлі та споруди незавершеного будівництва – об'єкти, які розпочаті будівництвом і не прийняті в експлуатацію, включаючи законсервовані об'єкти.

Будівлі та споруди, будівництво яких тимчасово припинено – об'єкти, фінансування яких у звітному періоді не здійснювалось або кошти виділені лише на консервацію.

Уведення в дію потужностей – показник потужності (продуктивності, місткості, пропускної спроможності, площі, протяжності й таке інше), створеної в результаті здійснення капітальних інвестицій.

Виробнича потужність – максимально можливий випуск продукції (за рік, добу, зміну) або об'єм видобутку й переробки сировини в номенклатурі й асортименті. Визначається з урахуванням повного використання встановленого режиму роботи виробничого устаткування й виробничих площ.

Житлові будівлі – житлові будинки (будинки масової забудови, котеджі та будинки підвищеної комфортності, будинки садибного типу, будинки житлові готельного типу) та гуртожитки (житлові будинки для колективного проживання, включаючи будинки для людей похилого віку та інвалідів, студентів, дітей та інших соціальних груп, наприклад, будинки для біженців, гуртожитки для робітників та службовців, гуртожитки для студентів та учнів навчальних закладів, будинки дитини та сирітські будинки, притулки для бездомних і таке інше).

Житловий будинок – незалежна споруда, що має дах, зовнішні або розподіляючі стіни, які сягають від фундаменту до даху, має поштовий номер і основна частина якої (більше половини загальної площі) використовується під житлові приміщення.

Замовник – фізична або юридична особа, яка має намір щодо забудови території (однієї чи декількох земельних ділянок) і подала в установленому законодавством порядку відповідну заяву.

Загальна площа будівлі визначається як сума площ усіх поверхів будівлі (уключаючи технічні, мансардні, цокольні й підвальні), виміряних у межах внутрішніх поверхонь зовнішніх стін, а також площ балконів і лоджій.

Загальна площа житла обрахована як сума загальної площі нових житлових будівель і приросту загальної площі, отриманої у результаті, реконструкції нежитлових будівель і розширення існуючого житлового фонду.

Загальна площа житла складається з житлової площі та площі підсобних приміщень. До житлової площі включається площа житлових кімнат: столових, спальних, дитячих та інших житлових кімнат у середині квартири. До підсобних приміщень належать приміщення, розташовані в середині квартири:

кухні, коридори, санвузли, ванні та гардеробні кімнати, убудовані шафи та інші приміщення.

Індивідуальний (садибний) житловий будинок – будівля капітального типу, споруджена з дотриманням вимог, установлених законом, іншими нормативно-правовими актами, поверховість якої не повинна перевищувати чотирьох поверхів, призначена для постійного у ній проживання та яка складається із житлових ті допоміжних (нежитлових) приміщень.

Інженерні споруди – це об'ємні, площинні або лінійні наземні, надземні або підземні будівельні системи, що складаються з несучих і в окремих випадках огорожувальних конструкцій і призначені для виконання виробничих процесів різних видів, розміщення устаткування, матеріалів та виробів, для тимчасового перебування і пересування людей, транспортних засобів, вантажів, переміщення рідких і газоподібних продуктів і таке інше.

До інженерних споруд належать:

– транспортні споруди: автостради, вулиці та дороги, залізниці, злітно-посадкові смуги, мости, естакади, тунелі та метро, порти, канали, греблі та інші водні споруди;

– трубопроводи, комунікації та лінії електропередачі;

– комплексні промислові споруди;

– інші інженерні споруди (споруди спортивного та розважального призначення, а також військові інженерні споруди, випробувальні центри, космодроми, полігони складування побутових відходів і таке інше).

Квартира – комплекс взаємопов'язаних приміщень, використовуваних для проживання однієї сім'ї різного чисельного складу або однієї людини, який уключає (як мінімум): житлову (житлові) кімнату, кухню, ванну кімнату (душову), вбиральню або суміщений вузол, передпокій, комору чи вбудовану шафу.

Категорія складності об'єкта будівництва визначається відповідно до державних будівельних норм та державних стандартів на підставі класу наслідків (відповідальності) такого об'єкта будівництва. Віднесення об'єкта будівництва до тієї чи іншої категорії складності здійснюється проектувальником і замовником.

Нежитлові будівлі – готелі, ресторани та подібні будівлі; будівлі офісні, торговельні; будівлі транспорту та засобів зв'язку; будівлі промислові та склади; будівлі для публічних виступів, закладів освітнього, медичного й оздоровчого призначення; будівлі нежитлові інші (будівлі сільськогосподарського призначення, для культурної та релігійної діяльності, в'язниці, армійські казарми і таке інше).

Фізична особа – громадянин України, іноземний громадянин і особа без громадянства.

Фізична особа-підприємець – фізична особа, яка здійснює підприємницьку діяльність.

Юридична особа – організація, створена й зареєстрована в порядку, встановленому законодавством.

III. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ

3.1. Основні характеристики державного статистичного спостереження зі статистики дозволів на будівництво

Обстеження зі статистики дозволів на будівництво – це державне статистичне спостереження, що здійснюється окремо по кожному об'єкту на постійній основі з квартальною періодичністю, а щодо стану об'єктів незавершеного будівництва – один раз на рік (станом на 1 січня наступного за звітним року).

Метою проведення державного статистичного спостереження є отримання статистичної інформації щодо об'єктів, на які отримано дозволи на виконання будівельних робіт, стану будівництва об'єктів та введення об'єктів будівництва в експлуатацію.

Державне статистичне спостереження зі статистики дозволів на будівництво має такі основні характеристики:

- *Вид державного статистичного спостереження:*
  - за ступенем охоплення одиниць: несущільне основного масиву;
  - за часом реєстрації даних: поточне.
- *Організаційна форма державного статистичного спостереження:* статистична звітність.
- *Спосіб державного статистичного спостереження:* документальний облік.
- *Одиниця державного статистичного спостереження:* будівля або споруда.
- *Респондент державного статистичного спостереження:* юридичні особи – замовники, місцеві органи виконавчої влади й органи місцевого самоврядування.
- *Органи, які здійснюють державне статистичне спостереження:* Держкомстат України, територіальні органи державної статистики.
- *Місце проведення державного статистичного спостереження:* Автономна Республіка Крим, області, м. Київ та Севастополь.
- *Національні класифікації, що використовуються при проведенні державного статистичного спостереження:*
  - ДК БС – Державний класифікатор будівель та споруд;
  - НПБ – Номенклатура продукції будівництва;
  - КОПФГ – Класифікація організаційно-правових форм господарювання;
  - КОАТУУ – Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України.

3.2. Інструментарій, організація та проведення державного статистичного спостереження

Державне статистичне спостереження зі статистики дозволів на будівництво здійснюється за формами № 1–буд "Інформація про одержання дозволів на виконання будівельних робіт" та № 2–буд "Звіт про реалізацію дозволу на виконання будівельних робіт" на основі інструкції щодо їх заповнення.

Звіти зі статистики дозволів на будівництво подають:

- *юридичні особи – замовники:*
  - щодо будівель та інженерних споруд, на які отримано дозволи на виконання будівельних робіт з нового будівництва – форма № 1–буд;
  - щодо будівель та інженерних споруд, будівництво яких здійснюється, тимчасово припинено або законсервовано – форма № 2–буд;
  - щодо введених в експлуатацію в установленому порядку закінчених будівництвом нових будівель чи інженерних споруд, а також щодо будівель та інженерних споруд, на яких проведено роботи з розширення та реконструкції з метою збільшення площі або потужності – форма № 2–буд;
- *місцеві органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування:*
  - щодо введених в експлуатацію об'єктів (усіх житлових будівель; нежитлових будівель та інженерних споруд вартістю основних засобів 200 тис.грн. і більше), забудовниками яких є фізичні особи або фізичні особи-підприємці – форма № 2–буд.

Форми № 1–буд і № 2–буд подаються на паперових носіях та електронному вигляді органу державної статистики за місцезнаходженням об'єкта в терміни, визначені на бланках форм. Подання органам державної статистики електронного звіту здійснюється відповідно до Порядку подання електронної звітності до органів державної статистики.

Джерелами інформації для формування сукупності звітних одиниць є переліки об'єктів, які територіальні органи Державної архітектурно-будівельної інспекції України (далі–Держархбудінспекція) надають територіальним органам державної статистики.

На основі переліків об'єктів, на які юридичні особи отримали дозволи на виконання будівельних робіт з нового будівництва, здійснюється збір інформації за формою № 1–буд. Інформацію щодо кількості будівель, на будівництво яких отримано дозвільні документи фізичними особами та фізичними особами-підприємцями, територіальні органи Держархбудінспекції надають територіальним органам статистики у зведеному вигляді.

На основі переліків об'єктів, на які видано сертифікати відповідності та декларації про готовність об'єкта до експлуатації, здійснюється збір інформації за формою № 2–буд щодо введених в експлуатацію об'єктів.

По введених в експлуатацію нежитлових будівлях та інженерних спорудах, забудовниками яких є фізичні особи та фізичні особи-підприємці, відстежуються об'єкти вартістю основних засобів 200 тис.грн. і більше.

Щорічно на 1 січня відстежується стан будівництва кожного об'єкта до введення його в експлуатацію, крім будівель та інженерних споруд, забудовниками яких є фізичні особи та фізичні особи-підприємці.

Звіти по кожному об'єкту за ф. № 1–буд та за ф. № 2–буд заносяться до бази даних і зберігаються до тих пір, доки об'єкт не буде введений в експлуатацію, і тільки тоді вилучаються із бази даних.

Підставою для складання звітів є документи, які замовникам видають Держархбудінспекція та її територіальні органи (далі – Інспекція):

– **за формою № 1–буд – дозвільні документи на виконання будівельних робіт:**

1) *повідомлення про початок виконання будівельних робіт*, що надсилається Інспекції за місцезнаходженням об'єкта будівництва, – щодо об'єктів, будівництво яких здійснюється на підставі будівельного паспорта, які не потребують реєстрації декларації про початок виконання будівельних робіт.

До таких об'єктів відносяться індивідуальні (садибні) житлові будинки, садові та дачні будинки не вище двох поверхів (без урахування мансардного поверху) з площею до 300 м²;

2) *декларація про початок виконання будівельних робіт*, що реєструється Інспекцією, – щодо об'єктів будівництва, що належать до I–III категорій складності;

3) *дозвіл на виконання будівельних робіт*, що видається Інспекцією, – щодо об'єктів будівництва, що належать до IV і V категорій складності.

– **за формою № 2–буд – документи про готовність об'єкта до експлуатації:**

1) *декларація про готовність об'єкта до експлуатації* – щодо закінчених будівництвом об'єктів, що належать до I–III категорій складності, та об'єктів, будівництво яких здійснено на підставі будівельного паспорта (житлові будинки садибного типу, дачні та садові будинки площею до 300 м²);

2) *сертифікат* – щодо закінчених будівництвом об'єктів, що належать до IV і V категорій складності (видається на підставі акта готовності об'єкта до експлуатації).

Акт готовності об'єкта до експлуатації підписують замовник, генеральний проектувальник, генеральний підрядник або підрядник (у разі якщо будівельні роботи виконуються без залучення субпідрядників), субпідрядником, страховиком (якщо об'єкт застрахований).

У разі прийняття в експлуатацію індивідуальних (садибних) житлових будинків, садових, дачних будинків, господарських (присадибних) будівель і споруд, прибудов до них, громадських будинків I та II категорії складності, побудованих без наявності дозволу на виконання будівельних робіт до 31 грудня 2009 року, реєстрація декларації про готовність об'єкта до експлуатації здійснюється відповідно до наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 24.06.2011 № 91.

3.3. Основні показники державного статистичного спостереження зі статистики дозволів на будівництво

Основними показниками державного статистичного спостереження є *будівлі та інженерні споруди*:

- на які отримано дозволи на виконання будівельних робіт;
- які знаходяться у стадії незавершеного будівництва (будуються, тимчасово припинені або законсервовані);
- які введені в експлуатацію.

Форма № 1-буд "Інформація про одержання дозволу на виконання будівельних робіт"

По будівлях, на які отримано дозволи на виконання будівельних робіт, відстежуються такі основні показники:

- кількість (одиниць);
- загальна площа будівель (м²).

По інженерних спорудах, на які отримано дозволи на виконання будівельних робіт,

- кількість (одиниць).

Форма № 2-буд "Звіт про реалізацію дозволу на виконання будівельних робіт"

➤ *По введених в експлуатацію будівлях та інженерних спорудах* відстежуються показники за джерелами фінансування:

- усього,
- у т.ч. за рахунок коштів державного бюджету.

▪ *По введених в експлуатацію будівлях* відстежуються такі основні показники:

- потужність (її розмір);
- загальна площа;
- матеріали стін, з яких вони збудовані.

По введених в експлуатацію житлових будівлях:

- загальна площа будівлі (м²);
- загальна та житлова площа квартири (м²);
- темпи зростання (зменшення) обсягу введеного в експлуатацію житла (у % до відповідного періоду попереднього року).

Загальна площа житла розробляється у таких розрізах:

- уведення в експлуатацію у сільській місцевості та в міських поселеннях;
- на 1000 постійного населення;
- розподіл за видами будівель (будинки одноквартирні, будинки з двома та більше квартирами, гуртожитки);

– розподіл за видами упорядкування, за матеріалами стін та поверховістю (нове будівництво);

– розподіл збудованих квартир (їх загальної та житлової площі) за кількістю кімнат (однокімнатні, двокімнатні, трикімнатні, чотирикімнатні, п'ятикімнатні, шестикімнатні, семикімнатні, восьмикімнатні й більше).

- *По введених в експлуатацію інженерних спорудах* відстежуються:
  - потужності (їх розмір).

➤ *Щодо будівель та інженерних споруд незавершеного будівництва* розробляється така інформація:

- загальна кількість незавершених будівель та інженерних споруд;
- розподіл загальної кількості незавершених будівель та інженерних споруд за станом будівництва, призначенням й характером будівництва;
- кількість та загальна площа незавершених житлових будівель;
- розподіл незавершених будівель для публічних виступів, закладів освітнього, медичного й оздоровчого призначення за проектною потужністю;
- розподіл кількості незавершених будівель та інженерних споруд, будівництво яких тимчасово припинено або законсервовано, за причинами припинення будівництва та намірами забудовників щодо подальшого використання;
- розподіл загальної кількості незавершених будівель та інженерних споруд за роками початку та припинення будівництва;
- розподіл загальної кількості незавершених будівель та інженерних споруд за рівнем будівельної готовності.

Основні показники вихідної інформації зі статистики дозволів на будівництво наведено в *Додатку*.

3.3. Поширення даних державного статистичного спостереження зі статистики дозволів на будівництво

Статистична інформація поширюється у вигляді експрес-випусків, економічних доповідей, статистичних збірників й бюлетенів, таблиць для веб-сайту тощо в друкованому й електронному вигляді.

Основними статистичними публікаціями зі статистики дозволів на будівництво є:

✓ *експрес-випуски:*

"Введення в експлуатацію житла в Україні", "Стан будівель та споруд незавершеного будівництва в Україні";

✓ *участь в економічних доповідях:*

"Про соціально-економічне становище України"

✓ *статистичні збірники:*

"Житлове будівництво в Україні", "Введення в експлуатацію об'єктів соціальної сфери та окремих виробничих потужностей в Україні";

✓ *участь у збірниках:*

"Україна в цифрах", "Регіони України", "Статистичний щорічник України", "Україна та країни СНД", "Сільське господарство України", "Транспорт та зв'язок України", "Промисловість України", "Діти, жінки та сім'я в Україні";

✓ *статистичні бюлетені:*

"Введення в експлуатацію житла в Україні", "Стан будівель та споруд незавершеного будівництва";

✓ *участь у статистичних бюлетенях:*

"Статистичний бюлетень № 1", "Соціально-економічний розвиток України", "Загальноосвітні навчальні заклади України", "Дошкільні заклади України", "Стан та розвиток зв'язку в Україні";

✓ *таблиці для офіційного веб-сайту;*

✓ *таблиці для запитальників міжнародних статистичних організацій.*

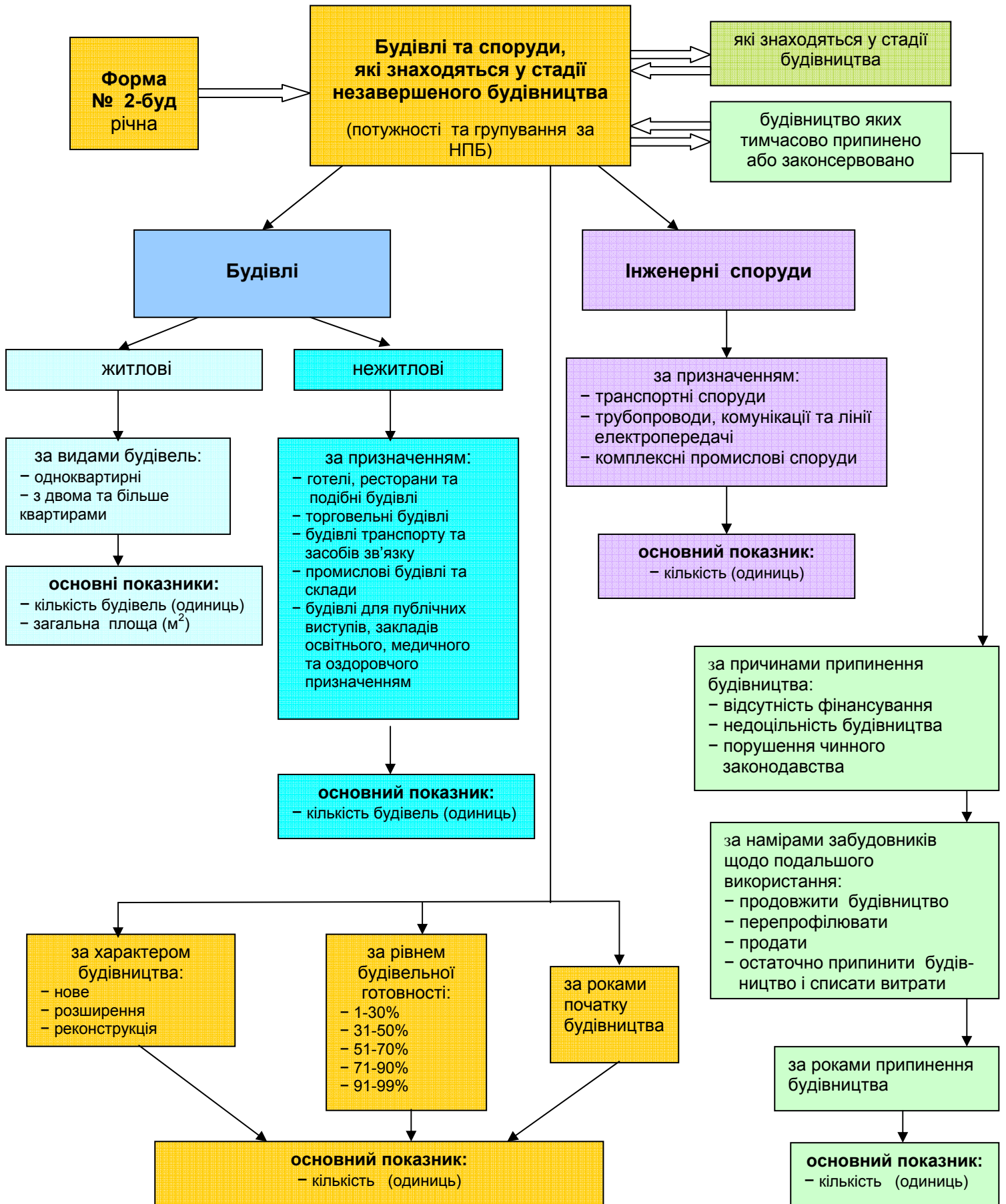
При поширенні інформації користувачам виконуються вимоги Закону України "Про державну статистику" стосовно конфіденційності даних.

Основні показники вихідної інформації зі статистики дозволів на будівництво

Схема 1. Показники дозволів на будівництво

Схема 2. Показники стану будівель та споруд незавершеного будівництва

Схема 3. Показники введення в експлуатацію

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України "Про державну статистику" (зі змінами та доповненнями) від 2 жовтня 1992 року № 2657-XI.
2. Закон України "Про інформацію" від 02.10.1992 р. № 2657-XII
3. Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності" від 17.02.2011 № 3038-VI (зі змінами).
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461 "Питання прийняття закінчених будівництвом об'єктів".
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 466 "Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт".
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.2011 № 557 "Про затвердження Порядку віднесення об'єктів будівництва до IV та V категорій складності".
7. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату України від 29.12.2009 № 498.
8. Методология краткосрочной статистики предприятий. Описание и основные принципы. Третье издание, Люксембург. Бюро официальных публикаций Европейских Сообществ, 2006.
9. Державний класифікатор України. Державний класифікатор будівель та споруд. ДК 018 –2000. – К.: Держстандарт України, 2000.
10. Статистична класифікація. Номенклатура продукції будівництва, затверджена наказом Держкомстату від 30.08.2002 № 321.
11. Термінологічний словник/наук. керівник О.О.Васечко – 1-е видан., – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004.
12. Статистика: [Підручник] [Герасименко С.С., Головач А.В., Єріна А.М. та ін.]; за наук. ред. С.С. Герасименка. – [2-ге вид., перероб. і доп.] – К.: КНЕУ, 2000.
13. Державні будівельні норми. Житлові будинки. Основні положення. ДБН В.2.2-15-2005 від 18.05.2005 № 80.